

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA DELO, DRUŽINO,
SOCIALNE ZADEVE IN ENAKE MOŽNOSTI**

DIREKTORAT ZA DELOVNA RAZMERJA IN PRAVICE IZ DELA

Kotnikova ulica 28, 1000 Ljubljana

T: 01 369 77 08

F: 01 369 78 32

E: gp.mddsz@gov.si

www.mddsz.gov.si

PREDLAGAM VLADI

Urad Vlade RS za komuniciranje

gp.ukom@gov.si

Številka: 1001-183/2017-2

Datum: 24.3.2017

Zadeva: Predlagam.vladi.si – predlog 8099-66: Enotna zakonodaja za vse upravičence do nadomestila za skrajšani delovni čas

ZVEZA: Vaš dopis z dne 14.3.2017

Spoštovani!

Na Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (v nadaljevanju: MDDSZ) smo prejeli dopis, posredovan preko spletnega orodja predlagam.vladi.si, v katerem avtor Vladi RS predlaga, da poenoti pokojninsko zakonodajo na način, da bi vsi delovni invalidi, ki so upravičeni do nadomestil za invalidnost, le-ta prejeli v enakem znesku, ne glede na čas nastanka upravičenosti. Obstaja namreč več različnih ureditev odmere nadomestil, zaradi česar prihaja tudi do velikih razlik v sami višini le-teh.

V zvezi z navedenim predlogom z vidika pokojninskega in invalidskega zavarovanja pojasnjujemo naslednje:

Uvodoma bi želeli pojasniti, da se v skladu z ZPIZ-2 nadomestila iz invalidskega zavarovanja odmerjajo v določenem odstotku od invalidske pokojnine, ki bi pripadala zavarovancu na dan nastanka invalidnosti. Pravice do nadomestila so odvisne od stopnje invalidnosti ter delovno pravnega statusa delovnega invalida, smisel nadomestil pa je v zagotovitvi izpada dohodka, ki pri zavarovancu načeloma nastane zaradi nastanka invalidnosti (zaradi izgube zaposlitve, zaposlitve na drugem delovnem mestu, dela s krajšim delovnim časom). Nadomestila iz invalidskega zavarovanja so tako v določeni meri namenjena kritju izpada dohodka, ki pri zavarovancu nastane zaradi nastanka invalidnosti ter posledično spremembe delovnopravnega statusa ter pridobivanja dohodka iz tega naslova. Ker je pri nadomestilih pomemben tudi delovnopравни status zavarovanca, so denarna nadomestila namenjena nadomeščanju dohodka, ki bi ga sicer delovni invalid pridobil iz naslova opravljanja dela in dejavnosti. Pravica do delnega nadomestila, ki ga omenja avtor dopisa, je vezana na pridobitev pravice do dela s krajšim delovnim časom.

Glede trenutne ureditve nadomestil iz invalidskega zavarovanja je dejansko potrebno izpostaviti izredno kompleksnost sistema invalidskega zavarovanja, ki s svojimi različnimi pravicami, ki so bile priznane v skladu z veljavnimi zakonodajami (ZPIZ, ZPIZ-1, ZPIZ-2), postaja vedno bolj nepregleden in izjemno netransparenten. Ker ob uvedbi novih invalidskih ureditev v letu 2003 in 2012 ni prišlo do uskladitve oziroma prevedbe nadomestil, ki so jih posamezniki prejeli po stari zakonodaji, na novo zakonodajo, v praksi še vedno obstajajo trije različni sistemi odmere nadomestil (ZPIZ-92, ZPIZ-1 in ZPIZ-2), kar pomeni, da vzporedno veljajo tri različne pravne ureditve, med katerimi prihaja do precejšnjih razlik v višini odmerjenih pravic.

Sistem tako ni samo nepregleden in razdrobljen, temveč z vidika zavarovancev tudi dokaj nepravilčen. Kot že navedeno, pravice niso enotne oziroma usklajene, saj so se ob reformi nekatere ukinile, druge pa so se uveljavile v večji meri. Nadomestila po ZPIZ-1 in ZPIZ-2 so v večji meri individualizirana, saj se jih odmerja v odstotku invalidske pokojnine, do uveljavitve ZPIZ-1 pa se jih je odmerjalo glede na pokojninsko osnovo ter razliko v plači, zaradi česar so »stara« nadomestila praviloma višja od nadomestil po ZPIZ-1 in ZPIZ-2.

Do vprašanje višine delnih nadomestil se je opredelila tudi Bela knjiga o pokojninah, ki je bila javnosti predstavljena v aprilu 2016. Ugotovljeno je bilo, da so delna nadomestila v primerjavi s sorazmernim delom plače precej nizka. Ker se višina delnega nadomestila odmerja v odstotku od invalidske pokojnine, ki bi zavarovancu pripadala na dan nastanka invalidnosti, so ta nadomestila v primerjavi z sorazmernim delom plačila, ki ga zavarovanec še prejema za opravljanje dela s krajšim delovnim časom, precej nižja, zaradi česar se zniža standard oziroma socialni položaj zavarovancev.

Zato je bila v Beli knjigi o pokojninah kot predlog za razpravo predlagana dodatna proučitev načina odmere delnega nadomestila ter ustrezna prilagoditev le-tega, in sicer na način, da se leta ne bi odmeril od invalidske pokojnine, temveč glede na enoletno povprečje plač v določenem letu pred nastankom invalidnosti ali pa na način, da bi višino delnega nadomestila za invalidnost vezali na izpad dohodka, ki ga ima zavarovanec zaradi invalidnosti. S takšnim načinom odmere bi vsekakor stimulirali delovne invalide, da čim prej vstopijo ponovno v zavarovanje, kar je temeljni namen invalidskega zavarovanja.

Bela knjiga o pokojninah je trenutno predmet razprave posebne strokovne delovne skupine, ki jo sestavljajo predstavniki socialnih partnerjev, članov Ekonomsko-socialnega sveta, njena naloga pa je v tem, da preuči podane predloge ter sprejme tiste predlagane rešitve, s katerimi bodo soglašali vsi socialni partnerji. Na podlagi tega soglasja bo nato pripravljen poseben dokument, ki bo zajemal skupne rešitve in bo predstavljal podlago za nadaljnje spremembe sistema pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

S spoštovanjem,

Pripravila:
Saša Šifrar
višja svetovalka I

mag. Mitja Žiher
vodja sektorja

